

Kommittémotion

Motion till riksdagen: 2014/15:1125

av Josef Fransson m.fl. (SD)

Mineralpolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att reformera mineralersättningen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att staten aktivt ska ha avböjt en koncession innan en privat aktör tilldelas koncessionen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att reformera LKAB:s ägardirektiv med tydligare fokus på prospektering.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att reformera minerallagen för att garantera bolagens ansvar för sanering och återställning av mark i samband med gruvverksamhet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att investera i infrastruktur kopplat till gruvnäringen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att satsa på utbildning kopplat till gruvnäringens behov.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka resurserna till geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning.

Gruvnäring

Den svenska gruvnäringen har långa anor, exempelvis öppnades Falu koppargruva redan under förkristen tid i Sverige och under medeltiden stod den för två tredjedelar av

Europas samlade kopparproduktion. Idag innebär högre efterfrågan från tillväxtländer tillsammans med en strävan inom EU att bli mer självförsörjande vad gäller olika malmer och mineraler en långsiktig trend mot högre priser. Sverigedemokraterna vill stimulera och bidra till gruvnäringens tillväxt på flera sätt.

Mineralersättning och landsbygdsfond

Sverige har rikliga förekomster av mineraler och vi i Sverigedemokraterna betraktar i grunden detta som svenska folkets tillgångar. Förutom att gruvnäringen kan generera arbetstillfällen ser vi det också som rimligt att värdet av tillgångarna ska komma medborgarna till del. Av denna anledning vill vi reformera mineralersättningen.

Den nuvarande mineralersättningen konstruerades i en tid då den utländska konkurrensen inte var lika stark som idag. Den är heller inte kompatibel med synen på att politiken ska spela en aktiv roll inom gruvnäringen. Om staten inte erhåller någon direkt ersättning för det värde som bryts ur en gruva går det heller inte att vänta sig att staten ska finansiera till exempel järnvägar. Sverigedemokraterna menar att det finns ett ömsesidigt intresse mellan stat och gruvnäring vad gäller en reformering av mineralersättningen, syftandes till att möjliggöra en mer aktiv gruvpolitik.

Mineralersättningen ska spegla det ömsesidiga förhållande som finns mellan det offentliga och gruvnäringen. Vi föreslår ett system där staten återfår ett slags brytningsvitsord. Innan en koncession tilldelas en privat aktör ska staten aktivt ha avböjt koncessionen. Tillika bör LKAB få reformerade ägardirektiv med tydligare fokus på prospektering. Mineralersättningen bör reformeras och tas ut med totalt 5 procent, att jämföra med dagens 2 promille. Markägarens andel bör kvarstå på dagens nivå medan resterande del tillfaller staten i sin helhet. Statens andel bör sedermera öronmärkas i en fond, vars syfte ska vara att stimulera utveckling och sysselsättning på landsbygden. På så vis garanterar vi att det offentliga får en avkastning på sina investeringar i form av exempelvis infrastruktur, vilket innebär att denna avkastning kommer landsbygden och medborgarna till del.

Sanering och återställning av gruvverksamhet

Sverigedemokraterna vill reformera lagstiftningen avseende gruvbolagens ansvar för och finansiering av sanering av naturen när gruvprojektet avslutas. Det finns idag en möjlighet för gruvbolag att dumpa en stor del av kostnaderna för sanering och

återställning av mark, där man bedrivit gruvverksamhet, på skattebetalarna genom att man sätter ett bolag i konkurs. Detta anser vi måste regleras så att gruvbolagen redan i förväg måste avsätta resurser i deposition för återställning, i paritet med vad återställning och sanering de facto kostar, redan innan ett brytningstillstånd utfärdas.

Infrastruktur för gruvnäring

Sverigedemokraterna vill se en kraftig upprustning av Malmbanan med dubbelspår på de mest överbelastade sträckorna, i princip Kiruna–Riksgränsen samt Luleå–Boden. Den omfattande gruvverksamheten i Ludvika och Grängesberg kommer att resultera i kapacitetsproblem då malmtransporterna där i princip inte har några alternativ till järnvägstransporter. Tågen behöver gå mot Gävle eller Oxelösunds hamn, varför kapacitetsförbättringar måste till på dessa sträckor. Utöver detta behövs kapacitetsförbättringar på sträckorna Falun–Borlänge, Avesta–Fagersta samt Ställdalen–Frövi, vilka samtliga är viktiga sträckor för gruvnäringen. Vi anser att detta bör få en plats i de långsiktiga infrastrukturplanerna.

Utbildning

Det behövs satsningar på utbildningar kopplade till gruvnäringen: såväl längre civilingenjörsutbildningar som KY-utbildningar till exempelvis maskinoperatörer. Vi anser därför att man bör stärka utbildningssatsningarna för att möta näringens behov där syftet är att öka antalet utbildningsplatser med inriktning mot gruv- och mineralverksamhet.

Geovetenskaplig forskning

För att främja gruvnäringen anser Sverigedemokraterna att staten över tid bör avsätta mer resurser för riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning. Om detta bör regeringen ges tillkänna.

Josef Fransson (SD)

Mattias Bäckström Johansson (SD)

Johan Nissinen (SD)